

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Александрова Н.М.

аспірант,

*Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана*

УДОСКОНАЛЕННЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ДО УПРАВЛІННЯ НАВЧАННЯМ В ЕКОНОМІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Підготовка майбутніх викладачів до роботи у вищому навчальному закладі – процес складний за змістом, характером та методикою його організації та проведення. Управлінська освіченість має органічно вплітатись у професійно-педагогічну підготовку, спрямовану на формування загальної управлінської культури.

Процес психолого-педагогічної підготовки студентів – майбутніх викладачів економіки у ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» спрямований на підготовку їх до управління навчально-пізнавальною студентів. З цією метою студентам пропонується ознайомитися з дисциплінами «Психологія діяльності і навчальний менеджмент» та «Методика викладання економіки», організація вивчення яких відповідає загальному напрямку інновацій, що проводяться в КНЕУ [1].

Процес психолого-педагогічної підготовки майбутніх викладачів економіки в економічному університеті функціонально спрямований на оволодіння фундаментальними знаннями різних дисциплін, які є основою управлінської діяльності сучасного викладача університету. Однією із форм теоретичної підготовки студентів є включення питань теорії педагогічного менеджменту, що становлять ядро і основу управлінських знань, розкривають основні психолого-педагогічні закономірності навчально-пізнавального процесу у вищому навчальному закладі.

Процес психолого-педагогічної підготовки майбутніх викладачів в економічному університеті спрямований на оволодіння управлінськими знаннями та вміннями виконувати управлінські функції а саме: формулювати цілі навчання, планувати навчальну діяльність, готувати зміст навчання, стимулювати, мотивувати й

активізувати навчальну діяльність, застосовувати різні форми й методи навчання, контролювати й оцінювати навчальну діяльність.

Проте ефективне здійснення процесу професійної підготовки неможливе без постійного удосконалення форм, методів, засобів навчання.

З метою вдосконалення професійної підготовки майбутніх викладачів економіки ми розробили спеціальний навчальний курс «Управлінська культура викладача» (20 годин), що передбачає як теоретичну так і практичну підготовку майбутніх викладачів до управлінської діяльності.

Запропонований спецкурс передбачає доповнення й розширення бази знань з управління навчально-пізнавальним процесом, залучення інноваційного зарубіжного досвіду організації та управління діяльністю студентів в аудиторії (classroom management), основ культурологічної підготовки майбутніх викладачів; формування вмінь самоаналізу та самовдосконалення, організаційних та управлінських умінь щодо активізації пізнавальної діяльності; оновлення й розширення психолого-педагогічної підготовки в економічному університеті. Програма спецкурсу інтегрує в собі сучасні знання й підходи до організації й управління навчально-пізнавальною діяльністю студентів, створення власного іміджу та бренду особистості викладача; залучення зарубіжного досвіду підготовки майбутніх викладачів до управлінської діяльності, ідеї японської системи постійного самовдосконалення «Кайдзен», рекомендації з організації ефективного тайм менеджменту, методики виявлення та формування управлінських здібностей та якостей, передбачає створення власного порт фоліо, до складу якого будуть входити розробки інтерактивних завдань та відповідні рекомендації щодо формування та розвитку власної управлінської культури майбутніх викладачів економіки.

У своєму дослідженні ми визначили, що основною метою спецкурсу «Управлінська культура викладача» має бути: сформувати ціннісно-емоційне ставлення студентів – майбутніх викладачів економіки до майбутньої педагогічної професії шляхом формування у них управлінської культури. Відповідно, запропонована програма має забезпечити реалізацію наступних завдань:

актуалізувати потребу формування управлінської культури викладача та сприяти усвідомленню студентами – майбутніми

викладачами значущості її оволодіння для підвищення ефективності його управлінської діяльності;

формувати у студентів – майбутніх викладачів економіки в економічному університеті стійкий інтерес до педагогічної (професійної) діяльності та мотивації до постійного самовдосконалення;

ознайомити студентів – майбутніх викладачів економіки із питаннями змісту і сутності управлінської культури викладача, її складовими компонентами та шляхами її формування й розвитку;

стимулювати потребу й мотивацію розвитку власної управлінської культури майбутніми викладачами;

формувати у студентів цілісне, системне уявлення про ціннісно-етичні норми (основи) педагогічної діяльності сучасного викладача університету;

розвивати управлінські риси та якості особистості викладача.

Зміст навчального матеріалу умовно можна поділити на три модулі: Модуль I – «Управлінська культура викладача у системі його професійно-педагогічної культури»; Модуль II – «Діагностика особистісних та професійних якостей майбутнього викладача»; Модуль III – «Професійний самовиховання та саморозвиток сучасного викладача університету».

Теоретичний блок представлений Модулем I і складає інформаційну базу спецкурсу для використання її майбутніми викладачами у професійній діяльності. Оволодіння змістом навчального матеріалу Модуля I передбачає формування у майбутніх викладачів економіки знань про особливості управлінської діяльності сучасного викладача, перспективи його професії та можливості самовдосконалення, ідеї харизматичного управління, сутність управлінської культури викладача, ознайомлення із її компонентами, показниками сформованості, її роллю у розвитку особистості викладача та морально-етичні норми поведінки викладача університету.

Практичний блок охоплює Модулі I і II, які мають забезпечити формування вмій аналізу та пізнання власних здібностей та рис необхідних для управлінської діяльності, практичних організаційних та управлінських умінь. Студенти опановують вміння: залучати інтерактивні форми активізації пізнавальної діяльності тих, хто навчається, застосовувати міждисциплінарні знання, аналізувати зарубіжний досвід та залучати релевантні техніки управління

навчальною діяльністю в аудиторії, створювати нову інформацію та власний творчий продукт.

Важливе місце у спецкурсі мають методики Модуля II, які дозволяють не лише з'ясувати рівень науково-теоретичної готовності майбутніх викладачів до управлінської діяльності (управлінську компетентність), відповідні управлінські вміння, ціннісні орієнтації, професійні управлінські якості та здібності, а й сприятимуть їх формуванню, підвищенню самооцінки та впевненості у власних можливостях. Передбачається ознайомити студентів із зарубіжним досвідом підготовки майбутніх викладачів до професійної діяльності та виокремити релевантні інноваційні техніки управління навчальною діяльністю тих, хто навчається, запропонувати студентам власноруч створити відповідне портфоліо для майбутньої професійної діяльності.

Особлива увага приділяється оволодінню знаннями про управлінські здібності та якості сучасного викладача університету, методикам їх визначення та формування. Це, на наше переконання, сприятиме створенню позитивних емоцій, задоволенню від процесу навчання, формуванню психологічної налаштованості, впевненості у власних можливостях та здібностях, професійної спрямованості особистості, прогностичних здібностей та критичного ставлення до результатів власної діяльності, здібностей до самоаналізу, саморегуляції та прагнення до постійного самовдосконалення.

Управлінська компетентність, емоційно-ціннісне ставлення до процесу оволодіння системою професійних знань та розвиток необхідних управлінських якостей та рис студентів – майбутніх викладачів економіки є основою формування їхньої управлінської культури. Проте розуміння майбутніми викладачами залежності між успішною психолого-педагогічною та фаховою підготовкою до майбутньої викладацької діяльності та ефективним і успішним управлінням навчально-пізнавальною діяльністю підопічних формує позитивне ставлення до управління та майбутньої професії в цілому, а також активізує потребу в оволодінні відповідними знаннями про самоуправління та самовдосконалення. Тому Модуль III спрямований на створення емоційно-ціннісного ставлення до майбутньої професії шляхом формування професійних якостей; підвищення мотивації до професійного самовдосконалення та росту; практичну розробку засобів запобігання та уникнення професійного вигорання та емоційного виснаження. По завершенню вивчення спецкурсу студентам буде запропоновано творче завдання

«Управлінська культура сучасного викладача», метою якого є продемонструвати власну інтерпретацію та погляд на управлінську культуру викладача.

Маємо зазначити, що матеріал усі модулів взаємопов'язаний та доповнює один одного, оскільки лише цілісне та системне засвоєння знань усіх блоків із їх внутрішніми зв'язками та застосування їх на практиці забезпечує формування управлінської культури викладача.

Список використаних джерел:

1. Робоча навчальна програма дисципліни «Психологія діяльності та навчальний менеджмент». К.: КНЕУ, 2013. – 25 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу до програми: http://jf.kneu.edu.ua/ua/depts5/k_pedagogiky_ta_psyhologii/psy_lear_man/

Бережко О.Л.

аспірант,

Національний авіаційний університет

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ТА КОНКУРЕНТНОСПРОМОЖНОСТІ ОСВІТИ

Сучасні технології – це не лише вміння користуватися комп'ютером та програмним забезпеченням. Вони є потужним засобом вдосконалення якості освіти, адже сприяють оптимізації та інтенсифікації навчального процесу, відкривають вікно в світ, даючи доступ до широкого вибору ресурсів.

Проте, як показує досвід, часто викладачі не бажають та відмовляються використовувати технології пояснюючи це недостатньою кількістю часу, недостатньою кількістю ресурсів або через невпевненість у своїх силах опанувати ту чи іншу технологію. Звідси доходимо висновку, що певна частина освітян неготова до інноваційної діяльності. Отже, для того, щоб технології дійсно сприяли підвищенню якості освіти, потрібно навчити викладачів відповідним способам їх грамотного використання та добору.

У Національній стратегії розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки зазначено, що: «Потребує якісного поліпшення освіта дорослих, діяльність закладів післядипломної педагогічної освіти, структурних підрозділів вищих навчальних закладів, на базі яких